

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6CoP/5/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4219200268
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4219200268.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dagmar Podhorcovej a sudkýň JUDr. Ingrid Doležajovej a JUDr. Marty Polyákovej, vo veci starostlivosti súdu o maloletú Q. D., nar. XX. XX. XXXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno, dieťa rodičov: matka P. D., nar. XX. XX. XXXX, otca neuvedeného, o návrhu navrhovateľov: G. P. F., nar. XX. XX. XXXX a P. Q. F., nar. XX. XX. XXXX, obaja bytom N., M. XXX, o zverenie maloletého dieťaťa do predosvojiteľskej starostlivosti, za účasti Mesta Hurbanovo, o odvolaní navrhovateľov proti uzneseniu Okresného súdu Komárno z 22. januára 2019, č. k. 9P/17/2019-6, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie návrh navrhovateľov na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 360 ods. 1, § 361, § 367 ods. 1 až 3 zák. č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“). V odôvodnení svojho uznesenia ďalej uviedol, že navrhovatelia dňa 21. 01. 2019 podali návrh vo veci samej o zverenie maloletého dieťaťa do ich predosvojiteľskej starostlivosti a zároveň sa domáhali vydania neodkladného opatrenia, ktorým maloleté dieťa bude odovzdané do ich osobnej starostlivosti. Dospel k záveru, že dôvody, pre ktoré bol navrhovateľmi podaný návrh na vydanie neodkladného opatrenia nie sú takými dôvodmi, aby súd mohol o nich rozhodnúť v kladnom zmysle. Konštatoval, že aj keď sú na strane navrhovateľov splnené podmienky na riadne zabezpečenie osobnej starostlivosti o maloleté dieťa, v priebehu konania o zverení maloletého dieťaťa do predosvojiteľskej starostlivosti nie je potrebné neodkladným opatrením maloleté dieťa dočasne zverovať do osobnej starostlivosti navrhovateľov. Práve konanie vo veci samej o predosvojiteľskej starostlivosti slúži na to, aby maloleté dieťa bolo dočasne na dobu určitú zverené, poprípade nezverené do osobnej starostlivosti budúcich osvojiteľov. Je nepochybné, že v súčasnosti navrhovatelia sú vo vzájomnej interakcii s maloletým dieťaťom a tak sa medzi nimi a maloletým dieťaťom vytvára a čoraz viac posilňuje určitá citová väzba. Práve z toho dôvodu podali aj návrh vo veci samej o zverení maloletého dieťaťa do ich predosvojiteľskej starostlivosti. Uvedené ale podľa jeho názoru neznamená, že by existovala naliehavá, resp. neodkladná potreba úpravy pomerov maloletého dieťaťa. Maloletá je v súčasnosti v ústavnej starostlivosti v T. domove O., kde má riadne zabezpečenú celodennú starostlivosť. Žiadnym spôsobom nie je ohrozený život, zdravie a všestranný vývoj dieťaťa. Uzavrel, že nevydanie neodkladného opatrenia do právoplatného rozhodnutia vo veci samej nebude v rozpore so záujmom maloletého dieťaťa, ako aj to, že v danom prípade navrhovatelia neosvedčili naliehavosť neodkladnej úpravy pomerov, bezprostrednú ujmu hroziacu maloletému dieťaťu odôvodňujúcu okamžitý zásah súdu formou nariadenia neodkladného opatrenia. V závere odôvodnenia poznamenal, že po právoplatnosti tohto uznesenia nariadi pojednávanie vo veci samej za účelom rozhodnutia o návrhu na zverenie maloletej do predosvojiteľskej starostlivosti navrhovateľov.

2. Proti tomuto uzneseniu podali v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľa, domáhajúc sa jeho zmeny a vyhovenia ich návrhu. Tvrdili, že aj keď nie je ohrozené zdravie dieťaťa, je isté, že predĺžovaním jeho pobytu u profesionálnej matky sa prehĺbuje citový vzťah dieťaťa ku nej, čím sa môže zhoršiť jeho psychický stav pri osvojení. Medzi nimi a maloletou sa vytvára čoraz silnejšia citová väzba, ale veľká vzdialenosť ich miest bydliska im nedovoľuje navštevovať dieťa dostatočne často, pričom sú presvedčení, že je nutné navštevovať dieťa každý týždeň. Vyzdvihli tiež, že profesionálna matka komunikuje s dieťaťom po maďarsky, čím môže byť ohrozený všestranný rozvoj dieťaťa. Posledné dva mesiace boli pre maloletú stresujúce, pretože profesionálny rodič, ktorý sa o maloletú staral, odišiel do dôchodku, potom maloletá pol mesiaca bývala v T. O., začiatkom januára bola premiestnená k novej profesionálnej mame, preto čím skôr potrebuje stabilné zázemie, lásku a opateru.

3. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej aj „CSP“), prejednal odvolanie navrhovateľov v intenciách § 65 - § 67 CMP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

4. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

5. Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

6. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

7. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

8. Podľa § 367 ods. 2 CMP, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

9. Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

10. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

11. V zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že neodkladné opatrenie môže súd nariadiť v dvoch prípadoch, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava z ohrozenia exekúcie, pričom tak môže urobiť pred začatím konania, počas konania a tiež po jeho skončení. Neodkladné opatrenie umožňuje pružne riešiť situáciu, keď je potrebný urýchlený zásah súdu. Je jedným zo zabezpečovacích inštitútov v civilnom procese a jeho zabezpečovacia funkcia sa prejavuje najmä v schopnosti zabrániť dočasnou a provizórnou úpravou nepriaznivým následkom, ktoré by mohli pred začatím konania alebo v už začatom konaní nastať. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení z dôvodu, že nariadenie neodkladného opatrenia má dočasný, neodkladný a predbežný charakter. V dôsledku toho sa nezisťujú všetky skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia vo veci samej a skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi. Zákon z tohto dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení mal súd vykonávať dokazovanie. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie, aspoň osvedčené. Takýto postup súdu predpokladá platná úprava, sledujúca tým dosiahnutie účelu právneho inštitútu neodkladného opatrenia, ktorým je rýchle a pružné riešenie situácie vyžadujúce okamžitý zásah súdu. Ak by sa v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia malo trvať na požiadavke riadneho vykonania hodnotenia dôkazov, mohol by byť účel tohto procesného inštitútu zmarený, pretože základnými znakmi neodkladných opatrení sú ich dočasnosť a provizórnosť. Najmä atribút provizórnosti je potrebné mimoriadne vyzdvihnúť, lebo už zo samotného označenia „neodkladné opatrenie“ vyplýva, že nejde o konečnú a definitívnu úpravu vzťahov medzi účastníkmi, že nariadením neodkladného

opatrenia nezíska ani jeden z účastníkov silnejšie postavenie a tiež nezískava práva, o ktorých sa má rozhodnúť až v budúcnosti, ale sa ním len dočasne, predbežne a neodkladne upravuje určitý okruh vzťahov. Dočasnou úpravou urobenou vo forme neodkladného opatrenia sa preto neprejudikujú práva a povinnosti účastníkov, ani posúdenie právneho vzťahu medzi nimi. Znamená to, že obsahom dočasnej úpravy v neskoršom konaní nie je súd viazaný a môže rozhodnúť inak. Pri nariadení neodkladného opatrenia teda súd poskytne oprávnenému účastníkovi dočasnú ochranu, prípadne zabraňuje ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia aj za cenu, že skutočný stav veci nie je ešte náležite zistený a teda, že subjektívne právo ani jemu zodpovedajúca povinnosť nie sú celkom nepochybné.

12. V konaní o nariadenie neodkladného opatrenia spočíva povinnosť tvrdenia na jeho navrhovateľovi, pričom splnenie tejto povinnosti predpokladá len to, aby navrhovateľ súdu navrhol aspoň dôkazy základného významu pre osvedčenie nároku, ktorý má byť dočasne chránený neodkladným opatrením, taktiež však dôkazy na osvedčenie naliehavosti, primeranosti a nevyhnutnosti dočasného opatrenia. Predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia, jeho dôsledky a zánik je potrebné skúmať z hľadiska ust. § 324 a nasl. CSP a § 360 a nasl. CMP. Navyiac neodkladné opatrenie možno nariadiť, len pokiaľ nie sú splnené podmienky pre konečné rozhodnutie, pričom svoje opodstatnenie stráca, len čo súd poskytne porušeným alebo ohrozeným právam definitívnu ochranu. Neodkladné opatrenia sa podľa ich obsahu nariaďujú v súlade s ust. § 325 ods. 1 CSP, § 360 a nasl. CMP alebo v súlade s iným zákonom, napr. Zákonom o rodine. V konaniach týkajúcich sa starostlivosti o mal. deti, ktorých účelom je v prvom rade ochrana maloletých, súd na základe vlastných zistení uvaží, či sú splnené všetky zákonné podmienky na nariadenie požadovaného neodkladného opatrenia. Civilný mimosporový poriadok upravuje osobitne aj inštitút neodkladného opatrenia vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého. Neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby bol maloletý odovzdaný do starostlivosti toho, koho označí súd.

13. V preskúmvanej veci navrhovateľa sa podaným návrhom vo veci samej domáhajú zverenia maloletej do ich predosvojiteľskej starostlivosti, pričom sa zároveň domáhali, aby maloletá bola neodkladným opatrením odovzdaná do ich osobnej starostlivosti. Návrh odôvodňovali skutočnosťou, že podstúpili prípravu na náhradnú rodinnú starostlivosť v rozsahu 26 hodín a trvala 9 mesiacov. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra im dal súhlas na nadviazanie osobného kontaktu s maloletou, ktorá je umiestnená v T. domove O., pričom maloletá je vhodná do náhradnej rodinnej starostlivosti - formou osvojenia. Poukázali na odporúčanie vydané dňa 19. 12. 2018 Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, k nadviazaniu ich osobného kontaktu s maloletou. Z obsahu pripojeného súdneho spisu Okresného súdu Komárno sp. zn. 12P/84/2018 je zrejmé, že rozsudkom č. k. 12P/84/2018-33 zo dňa 06. 09. 2018 bola nariadená ústavná starostlivosť nad maloletou, ktorej výkon je realizovaný v T. domove O., ktoré rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 04. 10. 2018. Zo súdneho spisu 12P/56/2018 vyplýva, že rozsudkom č. k. 12P/56/2018-18 zo dňa 07. 06. 2018, právoplatným dňa 05. 07. 2018, bolo vyslovené splnenie predpokladov na osvojenie maloletej, počnúc od právoplatnosti rozsudku. Zároveň rozsudkom bola matka maloletej obmedzená vo výkone rodičovských práv v rozsahu zastupovania maloletej pri všetkých právnych úkonoch a pri správe majetku maloletej. Za opatrovníka maloletej bolo ustanovené Mesto Hurbanovo. Súd prvej inštancie preskúmvaným uznesením návrh navrhovateľov na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

14. V danej veci sa súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní riadil zhora uvedenými zásadami a princípmi, pričom v tomto smere aj v potrebnom rozsahu zistil skutkový stav veci a vyvodil z neho i správne právne závery. Nakoľko odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého uznesenia, využijúc postup podľa § 387 ods. 2 CSP, sa obmedzuje len na skonštatovanie ich správnosti. V konaní nebolo preukázané splnenie podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia v navrhovanom znení. S poukazom na vyššie citované rozhodnutia je zrejmé, že o maloletú je riadne postarané, nad maloletou bola nariadená ústavná výchova, ktorá sa riadne vykonáva. Tiež bolo vyslovené splnenie predpokladov na osvojenie maloletej a prebieha konanie o zverenie maloletej do predosvojiteľskej starostlivosti. Za situácie, že o maloletú je riadne postarané, vedie sa konanie o zverenie maloletej do predosvojiteľskej starostlivosti, teda v konaní vo veci samej bude potrebné vykonať dokazovanie presahujúce rámec konania o nariadenie neodkladného opatrenia, aby bolo možné rozhodnúť o zverení maloletej do predosvojiteľskej starostlivosti, preto, že ide iba o dočasnú úpravu pomerov účastníkov konania, nebolo úlohou odvolacieho súdu zaoberať sa všetkými, navrhovateľmi tvrdenými skutočnosťami, pretože tieto sa týkajú veci samej a majú význam pre konečné rozhodnutie

a bude sa nimi zaoberať konajúci súd v rámci zisťovania skutkového stavu potrebného pre dané rozhodnutie.

15. Odvolací súd tak zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že neboli splnené podmienky predpokladané citovanou zákonnou úpravou pre nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by maloletá bola odovzdaná do osobnej starostlivosti navrhovateľov, keď v konaní nebola osvedčená akútna potreba dočasnej úpravy pomerov v tomto smere. Správne preto súd prvej inštancie návrh navrhovateľov zamietol.

16. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za neho koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).